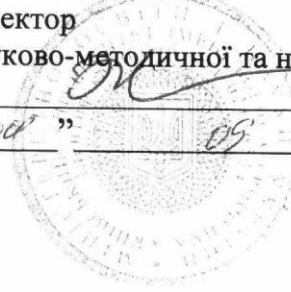

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
“ 08 ” 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3 ВВПП Педагогічна діагностика

спеціальність 8.01010201 «Початкова освіта»
Педагогічний інститут

Київ – 2014 рік

Педагогічна діагностика: роб. навч. прогр. [для студ. спеціальності 8.01010201 «Початкова освіта»] / укладач С.М. Мартиненко. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 32 с.

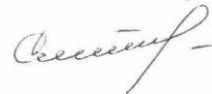
Розробник:

Мартиненко Світлана Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від 03 вересня 2014 року

Завідувач кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін

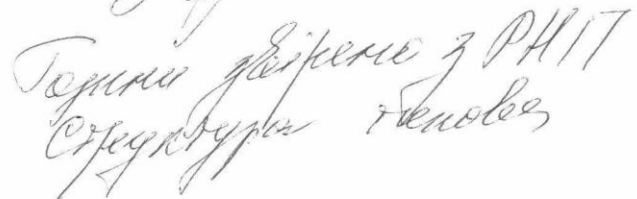

С.М. Мартиненко

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

М.А. Машовець

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014 рік

© Педагогічний інститут, 2014 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	5
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	8
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
III. Програма.....	10
<i>Змістовий модуль I. Педагогічна діагностика як наука і навчальний предмет.....</i>	<i>10</i>
<i>Змістовий модуль II. Діагностичні методики вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів молодшого шкільного віку.....</i>	<i>11</i>
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Педагогічна діагностика».....	13
V. Плани семінарських занять.....	14
VI. Завдання для самостійної роботи.....	19
Карта самостійної роботи магістра.....	19
VII. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект).....	20
VIII. Система поточного та підсумкового контролю знань.....	23
IX. Методи навчання.....	29
X. Методичне забезпечення курсу.....	20
XI. Рекомендована література	
Основна.....	30
Додаткова.....	30

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У сучасних умовах реформування вищої освіти професійна підготовка вчителя початкової школи вимагає його особистісно-професійного становлення, практичного застосування діагностичних умінь і навичок, технологій та методик вивчення індивідуальних особливостей учнів у процесі навчально-пізнавальної діяльності. Тенденції сучасної початкової школи спрямовані на гуманізацію змісту, методів і форм педагогічного процесу, виявлення індивідуальності кожного учня, розвитку творчого потенціалу, що вимагає від учителя оволодіння діагностико-прогностичними вміннями. Недаремно відомий педагог К.Д. Ушинський зазначав: "Якщо педагогіка хоче виховувати людину в усіх відношеннях, то вона має й знати її в усіх відношеннях..."

Це вимагає від педагога особливої уваги до своїх вихованців – вивчення їх індивідуальних особливостей і навчальних можливостей, встановлення пізнавальних потреб та інтересів, визначення перспектив особистісного розвитку, передбачення і подолання труднощів у навчанні тощо. Безперечно, за таких умов активізується діагностичний компонент у професійній діяльності педагога, тому важливим шляхом удосконалення навчально-виховного процесу в навчальному закладі є його побудова на основі педагогічної діагностики. Ігнорування цього підходу веде до поверхового вивчення особистості, чинників впливу на її формування.

В умовах реалізації компетентнісного підходу педагог має бути готовим до глибокого, науково обґрунтованого аналізу педагогічного процесу, свідомого визначення професійної траєкторії свого саморозвитку. Для педагогічної діагностики важливо те, що викладач, учитель і його студенти, учні змінюються, взаємодіють, спільно організовують навчально-виховний процес. За допомогою педагогічної діагностики простежується результативність співпраці, діагностика з інструмента пізнання перетворюється на інструмент формування. Педагогічні методи і технології застосовуються в тих ситуаціях, де потрібні комплексне оцінювання та прогноз майбутніх результатів.

Підготовка майбутніх фахівців до професійно-педагогічної діяльності сприятиме тому, що педагогічна діагностика як інструмент педагогічного впливу стане основою компетентного розв'язання проблем реалізації своїх психолого-педагогічних і методичних намірів. Студенти здобудуть інтегровані знання в галузі навчання і виховання особистості, стануть професійно підготовленими до вирішення практичних завдань.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Педагогічна діагностика як наука і навчальний предмет
2. Діагностування навчально-пізнавальної діяльності учнів початкової школи

Метою викладання навчальної дисципліни “Педагогічна діагностика” є ознайомлення студентів із об'єктом, предметом, метою, завданнями і функціями

педагогічної діагностики, діагностичними технологіями і методиками вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів початкової школи

Основними завданнями вивчення дисципліни «Педагогічна діагностика» є:

- уточнення сутності та змісту базових понять «діагностика», «діагностування», «педагогічна діагностика», «діагностична діяльність учителя», «педагогічний діагноз», «діагностичний супровід»; завдань і функцій педагогічної діагностики;
- визначення основних форм, методів і прийомів здійснення педагогічної діагностування учнів початкової школи;
- встановлення і аналіз типових помилок у педагогічній діяльності, пов'язаних із застосуванням діагностичних методик;
- оцінка та самооцінка майбутнім педагогом ступеня розвитку діагностичних умінь і навичок;
- ознайомлення з особливостями діагностичного супроводу професійної діяльності вчителя початкової школи;
- розкриття особливостей педагогічної діагностики в професійній діяльності;
- оволодіння діагностичними методиками і технологіями вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів молодшого шкільного віку.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають

знати :

- основні базові поняття навчальної дисципліни;
- мету, завдання і основні функції педагогічної діагностики;
- особливості проведення діагностичної діяльності;
- види, типи та умови проведення педагогічного діагностування;
- методи, прийоми, засоби і форми педагогічного діагностування;
- складові діагностичного супроводу професійної діяльності педагога (зміст педагогічної діагностики, форми, методи, результат, термін);
- методики та технології педагогічного діагностування особистості молодшого школяра, починаючи з перевірки його готовності до навчання та впродовж усього періоду перебування дитини в початковій школі (з першого по четвертий класи).

вміти :

- визначати конкретні завдання проведення педагогічного діагностування, виходячи із загальної мети освіти, виховання та формування особистості;
- володіти методами, прийомами, засобами, формами, інноваційними технологіями педагогічної діагностики і педагогічного прогнозування;
- сприяти самовихованню, саморозвитку та самоосвіті особистості;
- організовувати діагностичну діяльність на основі глибокого і систематичного вивчення індивідуальних особливостей, інтересів, можливостей і потреб учнів початкової школи;
- здійснювати педагогічну взаємодію з батьками, досягаючи єдності виховних впливів школи, сім'ї та громадськості;

- створювати сприятливі умови для особистісно орієнтованого навчання, виховання і розвитку учня молодшого шкільного віку;
- аналізувати, оцінювати, прогнозувати та здійснювати корекцію індивідуального розвитку і навчальних можливостей учнів;
- використовувати діагностичні методики;
- складати та змістовно наповнювати методичне портфоліо з педагогічної діагностики.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 108 годин / 3 кредита ECTS, із них – 28 годин аудиторних (12 – лекційних, 12– семінарських, 4 – індивідуальних занять), 4 години відводиться на модульні контрольні роботи, 40 годин – на самостійну роботу. Вивчення студентами навчальної дисципліни завершується складанням екзамену.

I. Опис предмета навчальної дисципліни

Предмет навчальної дисципліни «Основи педагогічної діагностики» – методи, прийоми, форми, види і методики педагогічної діагностики.

Курс	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<i>Кількість кредитів відповідних ECTS:</i> 3 <i>Змістових модулів:</i> 2 <i>Загальна кількість годин:</i> 108	0101 Педагогічна освіта 8.01010201 «Початкова освіта» ОКР «магістр»	<i>Вибір ВНЗ</i> <i>Рік підготовки:</i> 2 <i>Семестр:</i> 1 <i>Аудиторні заняття:</i> 28 год. <i>Лекції:</i> 12 год. <i>Семінарські заняття:</i> 12 год. <i>Індивідуальна робота:</i> 4 год. <i>Модульний контроль:</i> 4 год. <i>Самостійна робота:</i> 40 год. <i>Вид контролю:</i> ПМК

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА	Загальна кількість годин	КІЛЬКІСТЬ НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН						
		К-сть аудиторних годин	К-сть лекційних годин	К-сть семінарсько-практичних годин	К-сть індивідуальних годин	Самостійна робота	Підсумковий контроль	Семестровий контроль
Змістовий модуль I								
Педагогічна діагностика як наука і навчальний предмет	32	14	4	4	2	20	2	
Тема 1. Педагогічна діагностика як галузь науки і практична діяльність. Предмет, завдання і основні категорії	15	5	2	2	1	20		
Тема 2. Види педагогічного діагностування	15	5	2	2	1			
Змістовий модуль II								
Діагностичні методики вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів молодшого шкільного віку	40	17	8	8	2	20	2	
Тема 3. Діагностичний супровід професійної діяльності вчителя початкової школи. Етапи і змістово-технологічне наповнення педагогічного діагностування учнів молодшого шкільного віку	23	13	6	6	1	20		
Тема 4. Педагогічна взаємодія вчителя початкової школи і батьків учнів	15	5	2	2	1			
Усього:	108	28	12	12	4	40	4	36

ІІІ. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА»

Змістовий модуль І ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ЯК НАУКА І НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ

**ТЕМА 1. Педагогічна діагностика як галузь науки і практична діяльність.
Предмет, завдання і основні категорії.**

ЛЕКЦІЯ 1. *Сутність і функції педагогічної діагностики вчителя початкової школи (2 год.)*

Педагогічна діагностика як наука, її виникнення та становлення
Сутність і зміст педагогічної діагностики
Об'єкт і предмет педагогічної діагностики
Завдання і функції педагогічного діагностування
Типи педагогічного діагностування та вимоги до його проведення

Ключові поняття: діагностика, діагностування; педагогічна діагностика; діагностична діяльність учителя; педагогічний діагноз; діагностичний супровід.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 1. *Педагогічна діагностика як наука і навчальний предмет, її виникнення і розвиток (2 год.)*

ТЕМА 2. Види педагогічного діагностування.

ЛЕКЦІЯ 2. *Види педагогічного діагностування (2 год.)*

Діагностування особистості учня початкової школи
Діагностування учнівського колективу класу
Діагностування виховного потенціалу сім'ї учня
Діагностування навчально-виховної системи

Ключові поняття: діагностика; діагностування; педагогічна діагностика; діагностування особистості учня початкової школи; діагностування учнівського колективу класу; діагностування виховного потенціалу сім'ї учня; діагностування навчально-виховної системи.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 2. *Види педагогічного діагностування (2 год.)*

Змістовий модуль II

ДІАГНОСТИЧНІ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

ТЕМА 3. Діагностичний супровід професійної діяльності вчителя початкової школи. Етапи і змістово-технологічне наповнення педагогічного діагностування учнів молодшого шкільного віку

ЛЕКЦІЯ 3. *Методи педагогічної діагностики (2 год.)*

Визначення сутності та змісту понять “метод”, “метод дослідження”, “діагностичний метод”
Характеристика методів педагогічного (діагностичного) дослідження
Класифікація методів за А. І. Кочетовим
Основні ознаки педагогічного спостереження

Ключові поняття: діагностика; діагностування; педагогічна діагностика; діагностична діяльність учителя; метод, метод дослідження, діагностичний метод; педагогічне спостереження.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 3. *Методи педагогічної діагностики (2 год.)*

ЛЕКЦІЯ 4. *Основні етапи діагностичної діяльності вчителя початкової школи (2 год.)*

Діагностичний супровід професійної діяльності вчителя початкової школи
Характеристика основних етапів і компонентів педагогічної діагностики
Режими проведення діагностичних процедур

Ключові поняття: педагогічне діагностування; діагностична діяльність учителя; діагностичний супровід професійної діяльності вчителя початкової школи; етапи і компоненти педагогічної діагностики.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 4. *Діагностичний супровід професійної діяльності вчителя початкової школи (2 год.)*

ЛЕКЦІЯ 5. *Змістово-технологічне забезпечення діагностування учня початкової школи (2 год.)*

Особливості педагогічного діагностування готовності дитини до навчання в школі
Зміст, форми і методи педагогічного діагностування учнів першого класу
Діагностичні методики вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів другого класу
Педагогічне діагностування навчально-пізнавальної діяльності учнів третього класу
Діагностичні технології вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів четвертого класу

Ключові поняття: педагогічне діагностування; готовність дитини до навчання в школі; педагогічне діагностування готовності дитини до навчання в школі; педагогічне діагностування учнів першого-четвертого класів.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 5. *Змістово-технологічне забезпечення діагностування учня початкової школи (2 год.)*

ТЕМА 4. Педагогічна взаємодія вчителя початкової школи і батьків учнів.

ЛЕКЦІЯ 6. *Особливості співпраці вчителя початкової школи і сім'ї учнів (2 год.)*

Психолого-педагогічне спостереження як метод вивчення сім'ї учнів

Педагогічна допомога і підготовка батьків до виховання молодших школярів

Умови успішного педагогічного спілкування вчителя і батьків учнів

Форми і методи роботи вчителя початкової школи з батьками учнів

Ключові поняття: співпраця вчителя початкової школи з сім'єю учнів; психолого-педагогічне спостереження; методи опосередкованого і прямого вивчення сім'ї учня.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 6. *Педагогічна взаємодія вчителя початкової школи і батьків учнів (2 год.)*

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА»

Разом: 108 год., із них: 28 годин аудиторних (12 – лекційних, 12 – семінарських, 4 – індивідуальних занять), 4 години відводиться на модульні контрольні роботи, 40 годин – на самостійну роботу і 36 год. – на семестровий контроль.

Назва модуля	Педагогічна діагностика як наука і навчальний предмет			Діагностичні методики вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів молодшого шкільного віку								
Кількість балів за модуль	40 балів			79 балів								
Теми	1		2		3				4			
Лекції	Сутність і функції педагогічної діагностики вчителя початкової школи		Види педагогічного діагностування		Методи педагогічної діагностики		Основні етапи діагностичної діяльності вчителя початкової школи		Змістово-технологічне забезпечення діагностування учня початкової школи		Особливості співпраці вчителя початкової школи і сім'ї учня	
Семінарські заняття		Сутність і функції педагогічної діагностики вчителя початкової школи		Види педагогічного діагностування		Методи педагогічної діагностики		Діагностичний супровід професійної діяльності вчителя початкової школи		Змістово-технологічне забезпечення діагностування учня початкової школи		Педагогічна взаємодія вчителя початкової школи і батьків учнів
Самостійна робота	10 балів			10 балів								
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25 балів			Модульна контрольна робота 2 25 балів								
ІНДЗ	30 балів											
Підсумковий контроль	Всього – 156 балів, коефіцієнт – 2,6 Екзамен – 40 балів											

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I

Організація та керівництво методичною роботою у початковій школі

Семінарське заняття 1

ТЕМА. Педагогічна діагностика як наука і навчальний предмет, її виникнення і розвиток (2 год.)

План заняття

1. Ознайомтесь із напрямками досліджень сучасної педагогічної діагностики та означте для себе основні
2. Проаналізуйте внесок українських психологів і педагогів у розвиток педагогічної діагностики (Г.С. Костюк, О.О. Раєвський, С.А. Ананьїв, К.Ф. Лебединцев, Я.Ф. Чепіга, О.С. Залужний)
3. Порівняйте зміст і об'єм понять: «діагностування», «діагностика», «педагогічна діагностика», «діагностична діяльність учителя»
4. Заповніть таблицю «Відмінність психологічної та педагогічної діагностик»

Психологічна діагностика	Педагогічна діагностика

5. Зазначте завдання педагогічної діагностики, які є пріоритетними. Обґрунтуйте відповідь
6. Поясніть у чому полягає методологічна основа педагогічної діагностики
7. Визначте актуальні проблеми педагогічної діагностики та охарактеризуйте їх
8. Ознайомтеся з професійними функціями, які виконує педагог. Визначіть в його діяльності діагностичну функцію та охарактеризуйте її

Рекомендована література

Основна:

1. Борытко Н.М. Диагностическая деятельность педагога: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Н.М.Борытко ; под. ред. В.А. Слостенина, И.А.Колесниковой. – 2-е изд., стер. – М. : Издательский центр "Академия", 2008. – С 74 – 134.
2. Григор'єв А.Й., Завіна В.І. Психолого-педагогічна діагностика / А.Й.Григор'єв , В.І.Завіна. – К. : Преса України, 2005. – С. 124–130.
3. Мартиненко С.М. Діагностична діяльність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика: монографія / С.М. Мартиненко. – К.: КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2008. – С. 50-77.
4. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи: підруч. / О.Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 503 с.

Додаткова:

1. Ингенкамп К. Педагогическая диагностика: Пер. с нем. – М.: Педагогика, 1991. – С. 8–12.
2. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н.П. Наволокова. – Х. : Вид. група "Основа", 2011. – 176 с.

Семінарське заняття 2

ТЕМА. *Види педагогічного діагностування (2 год.)*

План заняття

1. Розкрийте сутність і зміст поняття «діагностування особистості учня початкової школи»
2. Перелічіть та охарактеризуйте етапи вивчення вихованості учня. Обґрунтуйте відповідь
3. Визначте сутність і зміст поняття «діагностування учнівського колективу класу»
4. Проаналізуйте процес діагностування виховного потенціалу сім'ї учня та визначте його особливості
5. Встановіть особливості діагностування навчально-виховної системи

Рекомендована література

Основна:

1. Борытко Н.М. Диагностическая деятельность педагога: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Н.М.Борытко ; под. ред. В.А. Слостёнина, И.А.Колесниковой. – 2-е изд., стер. – М. : Издательский центр "Академия", 2008. – С 74 – 134.
2. Григор'єв А.Й., Завіна В.І. Психолого-педагогічна діагностика / А.Й.Григор'єв , В.І.Завіна. – К. : Преса України, 2005. – С. 124–130.
3. Мартиненко С.М. Діагностична діяльність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика: монографія / С.М. Мартиненко. – К.: КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2008. – С. 50-77.
4. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи: підруч. / О.Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 503 с.

Додаткова:

1. Ингенкамп К. Педагогическая диагностика: Пер. с нем. – М.: Педагогика, 1991. – С. 8–12.
2. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н.П. Наволокова. – Х. : Вид. група "Основа", 2011. – 176 с.

Семінарське заняття 3

ТЕМА. *Методи педагогічного діагностування (2 год.)*

План заняття

1. Визначіть сутність та зміст понять “метод”, “метод науково-педагогічного дослідження”, “діагностичний метод”
2. Розкрийте особливості класифікації методів за А. І. Кочетовим
3. Перелічіть основні ознаки педагогічного спостереження
4. Охарактеризуйте опитувальні методи
  - бесіда
  - анкетування
  - тестування
  - педагогічне
  - інтерв'ю

Рекомендована література

Основна:

1. Григор'єв А.Й., Завіна В.І. Психолого-педагогічна діагностика / А.Й. Григор'єв, В.І. Завіна. – Київ: Преса України, 2005. – 448 с.
2. Мартиненко С.М. Вивчення особистості молодшого школяра засобами педагогічної діагностики : навч.-метод. посіб. / С.М.Мартиненко, М.Д.Осколова. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 83 - 139 с.
3. Мартиненко С.М. Діагностична діяльність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика: монографія / С.М.Мартиненко. – К. : КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2008.–С.101–128.
4. Мартиненко С.М. Основи діагностичної діяльності вчителя початкової школи: навчально-методичний посібник / С.М. Мартиненко. – К. : Сім кольорів, 2010. – 262 с.
5. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи: підруч. / О.Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 503 с.

Додаткова:

1. Ингенкамп К. Педагогическая диагностика: пер. с нем / К. Ингенкамп. – М. : Педагогика, 1991. – 240 с.
2. Готовність дитини до навчання / Упоряд.: С. Максименко, К. Максименко, О. Главник. – К. : Мікрос, – СВС, 2003. – 112 с. – (Психологічний інструментарій).
3. Експеримент як провідний метод дослідження в експериментальній педагогіці, педології та рефлексології в Україні у 20-30-их рр. ХХ ст Режим доступу: <http://www.teologia.org.ua>

Семінарське заняття 4

ТЕМА: *Діагностичний супровід професійної діяльності вчителя початкової школи (2 год.)*

План заняття

1. Розкрийте сутність поняття "діагностичний супровід професійної діяльності вчителя початкової школи"
2. Дайте характеристику основних етапів проведення педагогічної діагностики
3. Розкрийте особливості режиму проведення діагностичних процедур

Рекомендована література

Основна:

1. Борытко Н.М. Диагностическая деятельность педагога: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Н.М.Борытко ; под. ред. В.А. Слостёнина, И.А.Колесниковой. – 2-е изд., стер. – М. : Издательский центр "Академия", 2008. – С. 74 – 134.
2. Григор'єв А.Й., Завіна В.І. Психолого-педагогічна діагностика / А.Й. Григор'єв , В.І. Завіна. – К. : Преса України, 2005. – С. 106–149.
3. Мартиненко С.М. Вивчення особистості молодшого школяра засобами педагогічної діагностики : навч.-метод. посіб. / С.М.Мартиненко, М.Д.Осколова. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 5 - 82 с.
4. Мартиненко С.М. Діагностична діяльність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика: монографія / С.М. Мартиненко. – К.: КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2008. – С. 80–127.
5. Мартиненко С.М. Основи діагностичної діяльності вчителя початкової школи: навчально-методичний посібник / С.М. Мартиненко. – К. : Сім кольорів, 2010. – 262 с.
6. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи: підруч. / О.Я. Савченко – К. : Грамота, 2012. – С. 219–259 .

Додаткова:

1. Ингенкамп К. Педагогическая диагностика: пер. с нем / К. Ингенкамп. – М. : Педагогика, 1991. – 240 с.
2. Педагогічний глосарій / упоряд. В.В. Волканов. – К. : Шк. світ, 2011. – 128 с.

Семінарське заняття 5

ТЕМА. *Змістово-технологічне забезпечення діагностування учня початкової школи (2 год.)*

1. Визначіть особливості методики педагогічного діагностування готовності дитини до навчання в школі
2. Розкрийте зміст, форми і методи педагогічної діагностики учнів першого класу
3. Проаналізуйте діагностичні методики вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів другого класу
4. Охарактеризуйте педагогічне діагностування навчально-пізнавальної діяльності учнів третього класу
5. Перелічіть та охарактеризуйте діагностичні технології вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів четвертого класу

Рекомендована література

Основна:

1. Борытко Н.М. Диагностическая деятельность педагога: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Н.М.Борытко ; под. ред. В.А. Сластёнина, И.А.Колесниковой. – 2-е изд., стер. – М. : Издательский центр "Академия", 2008. – С. 74 – 134.
2. Григор'єв А.Й., Завіна В.І. Психолого-педагогічна діагностика / А.Й. Григор'єв, В.І. Завіна. – К. : Преса України, 2005. – С. 106–149.
3. Мартиненко С.М. Вивчення особистості молодшого школяра засобами педагогічної діагностики : навч.-метод. посіб. / С.М.Мартиненко, М.Д. Осколова. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 43 - 82
4. Мартиненко С.М. Діагностична діяльність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика: [монографія] / С.М. Мартиненко. – К. : КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2008. – С. 30–49; 80–101.
5. Мартиненко С.М. Основи діагностичної діяльності вчителя початкової школи: навчально-методичний посібник / С.М. Мартиненко. – К. : Сім кольорів, 2010. – 262 с.
6. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи: підруч. / О.Я. Савченко – К. :Грамота, 2012. – С. 70 – 100; 223 – 240.

Додаткова:

1. Готовність дитини до навчання / Упоряд.: С. Максименко, К. Максименко, О. Главник. – К. : Мікрос, – СВС, 2003. – 112 с. – (Психологічний інструментарій).
2. Педагогічний глосарій / упоряд. В.В. Волканов. – К. : Шк. світ, 2011. – 128 с.

3. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н.П. Наволокова. – Х. : Вид. група "Основа", 2011. – 176 с.
4. Загальна психологія: підруч. для студентів вищ. навч. закладів / С.Д. Максименко, В.О. Зайчук, В.В. Клименко, В.О. Соловієнко. За заг.ред.акад. С.Д. Максименка. – К. : Форум, 2000. – 543 с.
5. Туріщева Л.В., Гончарова О.В. Вивчення особистості школяра і педагога / Л.В.Туріщева, О.В.Гончарова. – Х. : Вид. група "Основа": "Тріада+", 2008. – С. 33 – 45.

Семінарське заняття 6

ТЕМА: Педагогічна взаємодія вчителя початкової школи і батьків учнів
(2 год.)

План заняття

1. Дайте характеристику сім'ї як рівноправному партнеру школи у вихованні дітей молодшого шкільного віку
2. З'ясуйте психолого-педагогічні основи роботи вчителя з батьками молодших школярів
3. Зазначте умови ефективного виховання дітей у сім'ї
4. Охарактеризуйте форми організації спільної виховної роботи сім'ї та школи
5. Визначте шляхи і засоби підвищення педагогічного потенціалу сім'ї
6. Встановіть особливості взаємин батьків і дітей на різних стадіях життєвого циклу родини

Рекомендована література

Основна:

1. Мартиненко С. М. Діагностична діяльність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика: монографія / С. М. Мартиненко. – К. : КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2008. – 434 с.
2. Мартиненко С.М. Основи діагностичної діяльності вчителя початкової школи: навчально-методичний посібник / С.М. Мартиненко. – К. : Сім кольорів, 2010. – 262 с.
3. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи: підруч. / О.Я. Савченко – К. :Грамота, 2012. – 223 – 240.

Додаткова:

1. Ингенкамп К. Педагогическая диагностика: пер. с нем / К. Ингенкамп. – М. : Педагогика, 1991. – 240 с.
2. Педагогічний глосарій / упоряд. В.В. Волканов. – К. : Шк. світ, 2011. – 128 с.
3. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; голов. ред. В.Г. Кремень. – К. : Юніком Інтер, 2008. – 1040 с.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I

ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ЯК НАУКА І НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ

1. Напишіть есе одну із запропонованих тем:

- *Якщо вчитель поєднує в собі любов до справи і до учнів, він досконалий педагог...*
- *Чи має педагог бути діагностом?*
- *Якщо педагогіка хоче виховувати людину в усіх відношеннях, то вона й має знати її у всіх відношеннях...*

Змістовий модуль II

ДІАГНОСТИЧНІ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

1. Уявіть ситуацію, за якої учень або його батьки відмовляються брати участь у діагностуванні. Запропонуйте послідовність дій вчителя, яка базується на дотриманні добровільності.

2. Складіть «Моральний кодекс діагностичної діяльності вчителя початкової школи»

3. Розробіть програму вдосконалення власної діагностичної майстерності. Визначте етапи самовдосконалення та критерії самооцінювання

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи спеціалістами/магістрами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ЯК НАУКА І НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ	Індивідуальне заняття	10
Змістовий модуль II ДІАГНОСТИЧНІ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	Індивідуальне заняття	10
<i>Разом: 40 год.</i>		<i>Разом: 20 балів</i>

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності магістра, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) із курсу «Педагогічна діагностика» – це вид науково-дослідної роботи магістра, що містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його діагностичної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст та орієнтовна структура ІНДЗ

Ефективним способом структурування отриманих знань з педагогічної діагностики, ресурсного забезпечення діагностичної діяльності майбутнього педагога є портфоліо діагностичного супроводу його професійної діяльності.

З метою визначення сутності та змісту поняття "*портфоліо*", яке використовується для систематизації діагностичних методик і технологій, а також інструментарію, необхідно з'ясувати його етимологію та сутність.

Портфоліо – це організоване, цільове документування студентом власної діяльності, що відображає його особисті знання, практичні вміння і навички, уявлення та установки.

Існують різновиди портфоліо: *документальне, презентаційне, робоче, репрезентативне (підсумкове), навчальне, розвивальне, формувальне, портфоліо професійного розвитку, педагогічної майстерності; портфоліо, яке відображає мету і критерії діяльності тощо.*

Зупинимось на характеристиці *робочого портфоліо* – це базове портфоліо, яке використовується більшістю педагогів на початковій стадії професійної діяльності. Зазвичай, це підбірка завдань, артефактів та інших необхідних для педагога методик, досягнень і компетенцій. У робочому портфоліо розмішуються різноманітні додатки без скорочень (сторінки зі щоденників, самостійно розроблені навчальні матеріали для занять, плани проведення занять, відео-, фотоматеріали, відеозаписи до занять, рефлексивні нотатки до опрацьованих тем, проблем тощо).

Використання робочого портфоліо в процесі професійної діяльності педагогів забезпечить тематичну організацію здобутих знань із педагогічної діагностики, їх структурування, дозволить оперативно визначати найбільш проблемні зони та визначати шляхи подальшого професійного розвитку, знаходити конкретні сфери використання діагностичних методик і технологій. Ефективність такого портфоліо підвищується, якщо воно є:

- тематично орієнтованим;
- практично орієнтованим;
- процесуально орієнтованим;
- орієнтованим на майбутнє;
- наскрізним.

Структура портфоліо має охоплювати діагностичні методики і технології вивчення індивідуальних психологічних особливостей, пізнавальних процесів, навчально-пізнавальної діяльності учнів молодшого шкільного віку (шкільна готовність, навчання в початковій школі).

У процесі оцінювання портфоліо враховується структурування і логічність. Зібрані матеріали варто сформулювати за розділами, які повинні мати заголовки.

Портфоліо має містити такі компоненти:

№ з/п	Етапи діяльності	Зміст
1	Прийом дітей до першого класу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Діагностичні методики визначення особистісної готовності дитини до навчання в школі 2. Діагностичні методики визначення соціальнопсихологічної готовності 3. Діагностичні методики визначення мотиваційної готовності 4. Тестові випробування щодо загального фізичного розвитку дитини 5. Тестові випробування з нейрофізіологічної готовності 6. Тестові випробування інтелектуальної готовності 7. Діагностичні методики вивчення виховного потенціалу сім'ї першокласника
2	Перший рік навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Навчальні завдання з предметів 2. Тестові випробування щодо загального фізичного розвитку дітей 3. Діагностичні методики вивчення рівня вихованості (дванадцять соціальних якостей) 4. Діагностичні методики вивчення виховного потенціалу сім'ї учня 5. Діагностичні методики визначення моральної спрямованості особистості учня і класу
3	Другий рік навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Навчальні завдання з предметів 2. Тестові випробування щодо загального фізичного розвитку дітей 3. Діагностичні методики вивчення рівня вихованості (дванадцять соціальних якостей) 4. Діагностичні методики вивчення виховного потенціалу сім'ї учня 5. Діагностування міжособистісних стосунків у класі 6. Діагностування моральної спрямованості особистості учня і класу
4	Третій рік навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Навчальні завдання з предметів 2. Тестові випробування щодо загального фізичного розвитку дітей 3. Діагностичні методики вивчення рівня вихованості (дванадцять соціальних якостей) 4. Діагностичні методики вивчення виховного потенціалу сім'ї учня 5. Діагностування міжособистісних стосунків у класі 6. Діагностування моральної спрямованості особистості учня і класу 7. Діагностування згуртованості класного колективу (коефіцієнт ЦОС)
5	Четвертий рік навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Навчальні завдання з предметів 2. Тестові випробування щодо загального фізичного розвитку дітей 3. Діагностичні методики вивчення рівня вихованості (дванадцять соціальних якостей)! 4. Діагностичні методики вивчення виховного потенціалу сім'ї учня 5. Діагностування міжособистісних стосунків у класі 6. Діагностування моральної спрямованості особистості учня і класу 7. Діагностування згуртованості класного колективу (коефіцієнт ЦОС) 8. Діагностування мислення, пам'яті, здібностей, нахилів та інтересів

Об'єм матеріалів портфоліо від 30 до 70 сторінок друкованого тексту. Текст розміщується з дотриманням таких розмірів полів: ліве не менше 30 мм, праве - не менше 10 мм, верхнє - не менше 20 мм, нижнє - не менше 15 мм. При комп'ютерному наборі використовується 14 шрифт.

Портфоліо надішліть на перевірку у систему.

З метою підготовки до професійної діяльності в початковій школі. Заповніть спільний документ Портфоліо з педагогічної діагностики.

Для заповнення документа кожен має створити [електронну скриньку](#) у поштової службі Google та надіслати викладачу тестовий лист (s.martynenko@kmpu.edu.ua) для приєднання до групи.

Таблиця 7.1

Критерії оцінювання ІНДЗ

(науково-педагогічного дослідження у вигляді портфоліо)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1	Повнота структури портфоліо	13 балів
2	Наявність основних елементів структури, логічність розміщення матеріалів	13 балів
3	Дотримання вимог щодо технічного оформлення	4 бали
Разом		30 балів

Таблиця 7.2

Шкала оцінювання ІНДЗ

(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	30	Відмінно
Достатній	25	Добре
Середній	20	Задовільно
Низький	10	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Педагогічна діагностика».

Магістр може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрантів застосовуються такі методи контролю:

- **письмовий контроль:** портфоліо

- **комп'ютерний контроль:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування

- **самоконтроль:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл.1-4

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1	Модульні контрольні роботи	50
2	Самостійна робота	20
3	Відвідування лекцій	6
4	Робота на практичних і семінарських заняттях	60
5	Індивідуальна навчально-дослідницька робота	30
	Усього:	166
		Коефіцієнт -2.77
	Підсумкове тестування	40

У процесі оцінювання навчальних досягнень спеціалістів/магістрів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, вправи, завдання, реферат.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень магістрів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.

«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
----------------	---

Кожний модуль охоплює бали за поточну роботу магістра на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Есе, які виконує магістр за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (див. п. «Захист творчих проєктів»).

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ СТУДЕНТА НА СЕМІНАРСЬКОМУ ЗАНЯТТІ

9 – 10 балів отримує студент, який:

- повно, логічно і послідовно розкриває зміст питань семінарського заняття;
- відповідь свідчить про всебічні, систематизовані, глибокі знання;
- вільно володіє теоретичними основами і термінологією з педагогічної діагностики;
- правильно застосовує одержані знання для розв'язання завдань;
- творчо вирішує поставлені завдання;
- гнучко використовує міжпредметні зв'язки в узагальненні інформації;
- демонструє ґрунтовні знання першоджерел, уміння самостійно розкривати їх зміст, робити узагальнення і висновки, використовуючи основну і додаткову літературу.

7 – 8 балів виставляється студенту за умови, що він:

- визначив понятійний апарат семінарського заняття;
- виклав матеріал логічно, послідовно, висловив власну думку, зробив висновки;
- правильно розкрив основний зміст питань семінарського заняття;
- комплексно вирішив поставлені завдання, правильно використав основну та додаткову літературу;
- у відповіді допустив 1 – 2 незначні неточності у використанні термінології або тлумаченні визначених понять.

5 – 6 балів виставляється студенту за умови, що він:

- достатньо володіє понятійним апаратом із педагогічної діагностики;
- викладає матеріал досить логічно, послідовно;
- правильно розкриває основний зміст питань семінарського заняття;
- добре знає основні принципи діагностичної діяльності та вміє використовувати їх під час розв'язання завдань;
- комплексно вирішує поставлені завдання, правильно використовує основну та додаткову літературу;
- у відповіді допускає 1 значну неточність (серйозну помилку) у використанні термінології з педагогічної діагностики.

3 – 4 бали виставляється, якщо студент в основному :

- правильно викладає теоретичний матеріал на рівні репродуктивного мислення;
- володіє термінологією з педагогічної діагностики;
- вміє проілюструвати теоретичні положення прикладами;

- у відповіді неповно обґрунтовує висновки, припускається помилок під час узагальнення;
- допускає ряд серйозних помилок під час використання термінології;
- зміст окремих питань викладає частково, непослідовно;
- відповідь виявляє прогалини у знаннях.

1 – 2 бали виставляється, якщо відповідь студента в основному задовольняє мінімальні критерії:

- відсутня логіка і обґрунтування теоретичних положень;
- відповідь має переважно репродуктивний характер, допускаються суттєві помилки;
- відповіді мають фрагментарний характер;
- у відповіді не розкриті основні поняття;
- не вміє самостійно зробити узагальнюючий висновок.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Розкрийте сутність і зміст поняття "педагогічна діагностика"
2. Визначте об'єкт і предмет педагогічної діагностики
3. Основні завдання психологічної і педагогічної діагностики
4. Охарактеризуйте методологічні педагогічну діагностику
5. Діагностичні методи і засоби, їх характеристика
6. Розкрийте сутність і зміст поняття "діагностичне дослідження"
7. Розкрийте сутність і зміст поняття "діагностичне спостереження"
8. Розвиток педагогічної діагностики в Україні та за рубежом
9. Розкрийте сутність теорії соціал-конструктивізму в навчанні
10. Зазначте типові труднощі, яких зазнають педагоги у процесі педагогічної діагностики
11. Характеристика основних методів діагностичного дослідження
12. Класифікація діагностичних методів та їх характеристика
13. Види і типи педагогічного діагностування
14. Мета і основні завдання педагогічного діагностування
15. Розкрийте сутність і зміст поняття «діагностична діяльність педагога»
16. Зв'язок педагогічної діагностики з іншими науками
17. Розкрийте сутність і зміст поняття «діагностичні знання і вміння»
18. Мета і значення спецкурсу "Педагогічна діагностика" в системі підготовки магістрів
19. Проаналізуйте основні етапи діагностичної діяльності
20. Назвіть і обґрунтуйте рівні педагогічної діагностики
21. Діагностичне спостереження у професійній діяльності педагога
22. Діагностичні методи вивчення навченості та вихованості
23. Особливості оцінювання навчальної діяльності
24. Застосування тестових методик у навчально-пізнавальній діяльності
25. Педагогічний аналіз навчально-пізнавальної діяльності
26. Дайте загальну характеристику першому етапу педагогічного діагностування
27. Визначте діагностичні методики вивчення готовності дитини до навчання в школі
28. Охарактеризуйте діагностичну методику "Бесіда" (за Т.А. Нежновою)

29. Проаналізуйте особливості застосування діагностичної методики "Мислення і мова"
30. Зазначте умови застосування діагностичної методики "Графічний диктант" (за Д.Б. Ельконіним)
31. Визначте особливості діагностичної методики "Будиночок" (за І. Дубровіною)
32. Зміст педагогічного діагностування навчально-пізнавальної діяльності
33. Форми і види діагностичної діяльності педагога
34. Особливості педагогічного діагностування навчально-виховного процесу
35. Дайте характеристику другому етапу педагогічної діагностики
36. Визначте основні діагностичні методики вивчення навченості та навчальності
37. Дайте характеристику третьому етапу педагогічної діагностики
38. Визначте основні діагностичні методики для вивчення соціальних і моральних якостей особистості
39. Охарактеризуйте діагностичні методики вивчення мотивації навчальної діяльності особистості
40. Зазначте особливості діагностування педагогічної взаємодії
41. Особливості застосування діагностичних методик у ВНЗ
42. Аналіз досвіду використання діагностичних методик вивчення учнівського колективу
43. Розкрийте сутність і зміст поняття "педагогічна взаємодія"
44. Дайте характеристику четвертому етапу педагогічної діагностики
45. Визначте основні діагностичні методики для експертизи педагогічної майстерності
46. Проаналізуйте систему вивчення особистості (за трьома стадіями)
47. Дайте характеристику п'ятому етапу педагогічної діагностики
48. Визначте основні діагностичні методики утруднень у навчанні
49. Назвіть особливості діагностування рівня розвитку мовленнєвих умінь, практичного їх застосування
50. Педагогічна діагностика інтелекту в системі диференціації навчання

IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

• *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

• *практичні*: вправи, творчі завдання.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, проблемно-пошукові, дослідницькі, творчі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладачів; самостійна робота студентів: з книгою, виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу і мотивації до навчально-пізнавальної діяльності:

1) методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

– опорні конспекти лекцій;

– навчальні посібники;

– робоча навчальна програма;

– збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;

– засоби підсумкового контролю (комплект завдань для підсумкового контролю);

– завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни;

відеозаписи уроків.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Борытко Н.М. Диагностическая деятельность педагога: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Н.М.Борытко ; под. ред. В.А.Сластёнина, И.А.Колесниковой. – 2-е изд., стер. – М. : Издательский центр "Академия", 2008. – С 74 – 134.
2. Григор'єв А.Й., Завіна В.І. Психолого-педагогічна діагностика / А.Й.Григор'єв, В.І.Завіна – К. : Преса України, 2005. – 448 с.
3. Мартиненко С. М. Діагностична діяльність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика: монографія / С.М.Мартиненко. – К. : КМПУ ім.Б.Д.Грінченка, 2008. – 434 с.
4. Мартиненко С.М. Основи діагностичної діяльності вчителя початкової школи: навчально-методичний посібник / С.М. Мартиненко. – К. : Сім кольорів, 2010. – 262 с.
5. Мартиненко С.М. Вивчення особистості молодшого школяра засобами педагогічної діагностики : навч.-метод. посіб. / С.М.Мартиненко, М.Д.Осколова. - К. : Київ. ун-т ім.Б. Грінченка, 2013. – 144 с.
6. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи: підруч. / О.Я.Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 503 с.

Додаткова:

1. Ингенкамп К. Педагогическая диагностика: пер. с нем / К. Ингенкамп. – М. : Педагогика, 1991. – 240 с.
2. Готовність дитини до навчання / Упоряд.: С.Максименко, К.Максименко, О.Главник. – К. : Мікрос, – СВС, 2003. – 112 с. – (Психологічний інструментарій).
3. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; голов. ред. В.Г.Кремень. – К. : Юніком Інтер, 2008. – 1040 с.
4. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н.П.Наволокова. – Х. : Вид. група "Основа", 2011. – 176 с.
5. Пастушенко Н.М., Пастушенко Р.Я. Діагностування навченості. Гуманітарні дисципліни / Р.Я. Пастушенко, Н.М. Пастушенко. – Львів: ВНТЛ, 2000. – 125 с.
6. Педагогічний глосарій / упоряд. В.В. Волканов. – К. : Шк. світ, 2011. – 128 с.
7. Туріщева Л.В., Гончарова О.В. Вивчення особистості школяра і педагога / Л.В.Туріщева, О.В.Гончарова. – Х. : Вид. група "Основа": "Тріада+", 2008. – 144 с.

Інтернет ресурси

1. Большой психологический словарь / Под ред. Мещерякова Б. Г., Зинченко В. П. – М. : Прайм-Еврознак, 2003 – 672 с. Режим доступу: <http://www.alleng.ru/d/psy/psy013.htm>
2. Зимняя И. А. Педагогическая психология / И. А. Зимняя. – М.: Логос, 2004 – 384 с. Режим доступу: <http://www.alleng.ru/d/psy/psy069.htm>

3. Кравченко А.И. Психология и педагогика / А.И Кравченко. – М.: Инфра-М, 2008. – 400 с. Режим доступа: <http://www.alleng.ru/d/psy/psy144.htm>
4. Кроль В.М. Психология и педагогика / В.М. Кроль. – М.: Высшая школа, 2001. – 319 с. Режим доступа: <http://www.alleng.ru/d/psy/psy048.htm>
5. Крысько В.Г. Психология и педагогика в схемах и комментариях / Крысько В.Г. – СПб.: Питер, 2006. – 320 с. Режим доступа: <http://www.alleng.ru/d/psy/psy145.htm>
6. Мартиненко С. М. Діагностична діяльність учителя початкової школи як шлях до розуміння учня / Вісник психології і педагогіки [Електронний ресурс]: Збірник наук. праць // Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка, Інститут психології і соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка. – Випуск 4. – К., 2010. – Режим доступа до збірника : <http://www.psyh.kiev.ua>
7. Психология и педагогика 2-е изд., испр. и доп. / Под ред. Радугина А.А. – М.: Центр, 2002. – 256 с. Режим доступа: <http://www.alleng.ru/d/psy/psy025.htm>
8. Столяренко А.М. Психология и педагогика / А.М. Столяренко. – М.: Юнити-Дана, 2001. – 423 с. Режим доступа: <http://www.alleng.ru/d/psy/psy047.htm>
9. Столяренко Л.Д. Педагогическая психология / Л.Д. Столяренко. – 2-е изд., перераб. и доп. – Ростов н/Д: Феникс, 2003 – 544 с. Режим доступа: <http://www.alleng.ru/d/psy/psy012.htm>
10. Талызина Н.Ф. Педагогическая психология / Н.Ф. Талызина. – М.: Академия, 1998. – 288 с. Режим доступа: <http://www.alleng.ru/d/psy/psy073.htm>

Сайти

- **psychology-online.net** – сайт "Научная и популярная психология"
- **flogiston.ru** – сайт "Флогистон. Психология из первых рук"
- **psi.webzone.ru** – сайт "Психологический словарь"